

Štev. 5.

V Ljubljani, 1. velikega travna 1912.

Leto XIII.

Moj izprehod.

Pómład spet po zemlji
troši mlado cvetje
ter budi v grmovju
ptičem glasno petje.

Néba me jasnina
vabi ven veselo:
„Pridi, tu zvedri se
tvoje mračno čelo!“

Grem in nežne cvetke
trgam v šopek z loke;
ali te po vrsti
padajo iz roke:

„Nimam vaš kam deti,
da bi še živele,
tukaj mi zvenite,
kjer ste zacvetele!“

Ptičev gostolenje
kroginkrog odmeva,
vprašam drobne pevce:
„Komu zbor vaš peva?“

„Vsakemu, ki ni mu
razdejana duša
in nas s pomladanskim
čuvstvom zdaj poslušá.“

Sedem za grmovje
v suho lansko travo;
toda misel v siyo
splava mi daljavo.

Taščica po brstju
priskaklja prav k meni;
a zakaj so jezni
zdaj pogledi njeni?

Kako krotko zrla
v me je drugekrati,
kot da bi hotela
mene kaj vprašati!

Zdaj pa z repkom stresa,
z glavo se priklanja
in s cvrčanjem glasnim
mene proč odganja.

„Vidim, ptička ljuba,
tam pod korenino
znašaš posteljico
mehko za mladino!“

Nočem te motiti,
v miru mi odgodi
zarod svoj, ki sreča
naj povsod z njim hodi!

Morda on kdaj lepšo
pómład mi naznani,
kakor zdaj jo čutim
v duši razdejani!“

Fr. Rojec.

CVETKO GORJANČEV:

Prvi april.

vanček je pritekkel v sobo, kjer je sedela mamica ob beli javorovi mizi in šivala deci srajčke. Noge je imela oprte na stolček in se še zmenila ni za malega, ki je tako rad ponagajal s tem, da je prijel na koncu nit in zakotalil špulico po hiši.

Prav po tihem se je splazil do nje, se prijel z ročico njenega kolena in stopil na stolček ter jo pogledal v oči. A mamica se je delala, kot bi se ne zmenila zanj, ker je vedela, da bo nagajivček spet

eno potuhtal.

Res je Ivanček položil v njen naročaj ročico in na ročico glavico:

»Mamica, jaz bom umrl,« je rekel kolikor mogoče z žalostnim glasom.

»»Le umri, pojdeš pa v nebesa k Bogu, k Mamki božji in k angelčkom, pa zame prosí Bogca.««

»Mamica, se ne boste nič jokcali za menoj, če bom umrl?«

»»Seveda se bom.««

Malo je še pomiroval, potem pa je naglo vzdignil kodrolaso glavico, živi očki so se mu zasvetili, pogledal je mamico v oči in se glasno zasmejal:

»Jej, mamica, prvi april, prvi april! Saj ne bom res umrl, mamica, saj se ne boste jokali!«

Da ste ga videli, kako se je veselo smejal ta poredni Ivanček!...

A sedaj je začela kloniti glavica mamici, nizko, nižje, prav v naročaj...

Iznenaden je gledal Ivanček in — molčal.

Mama se ni genila.

Jel ji je kimati glavico.

Nobenega glasu!...

Kje je bil oni srečni smeh! Ustna so se mu nabirala čudno v jok.

Vzdignil je mamino glavico, pa mamica je imela oči zaprte in ko jo je izpustil, je klonila glava zopet v krilo.

Tedaj pa se ni mogel več premagati in je hudo zaplakal.

Mamica pa je dvignila glavico in se nasmejala:

»Ivanček, saj ne bom umrla, veš, danes je prvi april.«

»Mamica, jaz tudi ne!«

Objela ga je in stisnila ljubeče na prvi, in tudi Ivanček jo je potolažen objel.

»Ivanček, daj me tuškaj!«

To je cmoknilo, ko sta se poljubila, potem sta se pa oba vsa srečna smejala, in nobeden ni mislil več na smrt.

Pomlad.

1.

*Vetrič že mileje veje,
jasno zopet je nebo,
solnčni žarki že gorkeje
nam obsevajo zemljó.*

*Tihi log se spet oživlja,
ptičke glasno žvrgole,
vsa природа je že vstala,
zopet je veselo vse.*

*V gozdu brstje že poganja,
travniki spet zelene,
in po solnčnih pobočjih
prve cvetke že dehtë.*

*Srce, hiti v log zeleni,
tam raduj se tudi ti!
Vedi, da pomlad življenja
enkrat le zate žari!*

2.

*Zlati solnčni žarki
pesemce zbudijo,
ptičice že v gaju
zopet žvrgolijo.*

*Vso природo cvetje
pisano odeva,
v oživljenem gozdu
slavoček spet prepeva.*

*Tudi jaz zdaj ustanem,
v bujni log hitim,
dvojne se pomladi
srčno veselim.*

Arko.

IVO TROŠT:

Naš postiljon.

ako važna oseba v naši vasi je bil do nedavno Kalinov stric Groga, naš postiljon. Postaren mož odločnega, zaradi burje in mraza, solnca in dežja rjava, skoro usnjatega lica je imel lepe modre oči, velik nos in ob ušesih par šopov sivih las, sicer je bil pa gladko obrit in plešast. Takega smo pomnili, odkar smo ga videli prvič, ko je drdral z nerodnim poštnim vozom dvakrat na dan skozi vas; takega so pomnili ljudje domačini, odkar vozi pošto po svetu. In tega časa je že dosti.

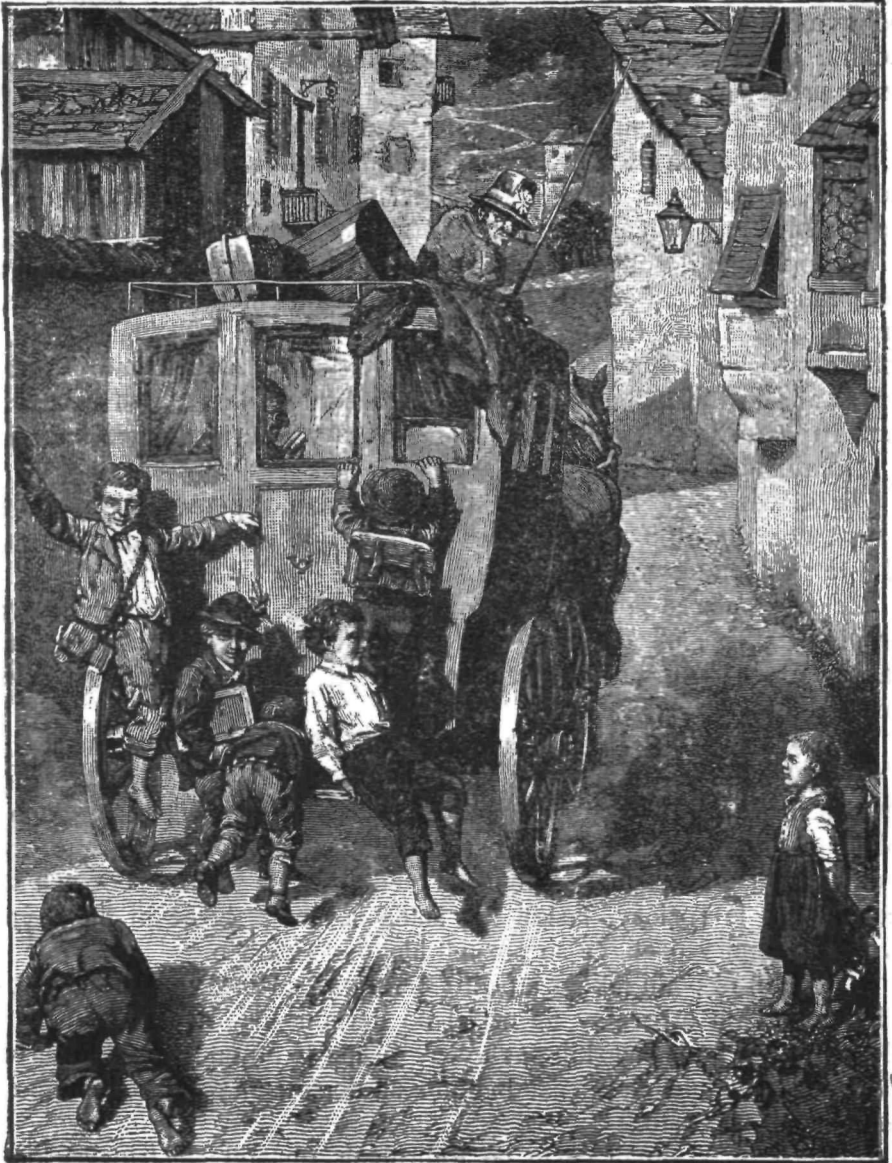
Stric Groga namreč pomni še vse drugačno pošto in drugačen promet na državni cesti, ki veže skozi Kranjsko deželo Trst z Dunajem. Teh časov se spominja naš postiljon v veseli družbi domačih vrstnikov, ko po opravljeni službi zvečer sede, da se odpočije. Od Trojan pa skozi Ljubljano, Vrhniko, Planino, Postojno in Razdrto so se tedaj pomikali težki vozovi z vsem prometom s cesarskega Dunaja na jug naše države in v Italijo. Na Razdrtem se je promet ločil po cesti na levo skozi Senožeče v Trst in sploh k morju, a na desno čez Rebrnice v Vipavsko dolino, v Gorico, Videm, Benetke, celo v Milan in Turin na Laškem.

Za poštni promet je bilo tedaj noč in dan na Razdrtem pripravljenih 60 konj, ki so jih napregli v došle poštno vozove in vozili hitro naprej ljudi in blago po svetu. Te čase ima v mislih naš postiljon, kadar je najboljše volje. Kakor vsak pošten in pristen Podnanoščan je tudi pošteno ponosen na tiste čase, ko se je sam cesar vozil po naši cesarski cesti, a še koliko in kakšne druge gospode!

Noč in dan je bil krik in vik po cesti, noč in dan so bile gostilnice odprte, ljudje so pa zaslužili s priprego in postrežbo potujočemu občinstvu, kolikor so znali in mogli.

Da, tedaj še ni železna kača objemala naše zemlje: železnice ni bilo, in ljudje niso verjeli, da sploh kdaj pridrdra in odpelje s seboj tiste zlate čase. Tudi naš postiljon Groga ni verjel. Tedaj je bil še mlad dečko, a čvrst in krepak. Konje je umel izvrstno oskrbovati, z bičem je pokal ter veselo žvižgal in prepeval, ko je počasi poganjal konjiče po Rebrnicah, tistem dolgem klancu med Razdrtim in Št. Vidom v Vipavski dolini. Tedaj je bila še speljana cesta skozi Lozice in dalje pod hribom po samotnih in nevarnih strminah. Ali ob ugodnem vremenu je bilo še res prijetno. Kaj pa ob viharni burji, ko živa duša ne pokaže glave izpod strehe, ali pozimi, ko tod mete s snegom, pa ne samo s snegom, tudi s peskom in kakor orehi debelim kamenjeni. Tedaj je Kalinov Groga pozabil žvižg in petje, stopil z vzvišenega sedeža ter se z rokama držal poštnega voza, da nista oba zdrsnila pod cesto in potegnila še konj za seboj. Vsi nevarnejši ovinki in

ohlipi so bili postiljonu dobro znani, kje izkazuje burja večjo oblast. Zato se mu je zdelo silno imenitno, kadar je dobil na Razdrtem k poštnemu vozu štiri ali celo šest držačev, ki so pridrževali pošto po Rebrnicah. Kakor vojsk vodja se je vedel, ko je ukazoval: »Držite dobro! Sedaj

manj! Le pustite! Primite vrvi! Držite, da ne bomo vsi pod cesto! Ti—hot!«

To so bili nevarni časi, a burja nič manj nevarna kot danes.

Napadli so ga že v Rebrnicah razbojniki, a naš postiljon se jih ni bal. Zaklical je v bližnji gozdček: »Jože, Janez, Tone, hitite, da gremo naprej!

Neznani ljudje so tukaj, morda celo tatovi. Le dobro merite, saj imate novo orožje!« — Tedaj je pa pognal konje in jim ušel. Pozneje so začeli Rebrnice natančneje preiskovati orožniki, pa je imel naš postiljon mir.

Ob tihih pomladnih nočeh ubira tod slavček svoje mehke melodije. Njegov glas se čudovito ujema s samo naravo, ki praznuje tedaj god svojega prerojenja s cvetjem in zelenjem v mehkem pomladnem vzduhu. Tedaj se tudi popotniku noga nehote ustavi, da čuje veličastno pesem prebujene narode.

Popotniki v širnem poštnem vozu, podobnem Noetovi barki, so često veleli postiljonu, da ob tem času za trenutek ustavi konje, da se naužije uho slavčjih glasov in mehke, kakor pajčelan prozorne, ljubke tihote, ko vse praznuje najveličastnejši praznik zmage v narodi nad smrtjo.

Za to uslugo je dobival Gropa po kakšno svetlo dvojačo in se čudil go-spodri, kaj ji je vseč, dočim je bil sam popolnoma kmetiški človek, povsem nem za tako lepoto. Lepota je bila njemu dober par konj, močan bič, pa klobase s kislim zeljem. Vendar je trdil, da se je tako privadil cesti po Rebrnicah, da mu najbolj ugaja tisti strmi klanec navzlic vsi nepripravnosti. Pustavil je še časih: »Morda me čaka v Rebrnicah celo smrt.«

No, prišli so še drugačni časi.

Težki vozovi po Dunajski cesti so prenehali, prenehali so tudi poštni vozovi. Enkrat — pozneje dvakrat — na dan je vozil Gropa pošto in že tedaj je trdil, da se vozi večinoma sam.

Železna kača je potegnila vozove in voznike s ceste. Promet se vrši varneje in hitreje po železnici. Ob veliki cesti stoje velike gostilnice prazne. Trava raste po dvoriščih in po cesti, kjer se je prej vse trlo v gneči.

Tedaj je tudi naš postiljon preživel najhujše čase. Umrla mu je žena in v nežni mladosti devetih let edina hčerka Polonca. Dolgo je žaloval po obeh in najbrž nikdar ni dognal, za katero žaluje silneje: za ženo ali Polonco. Odtlej se mu je vselej oko orosilo, ko je videl kje zbrano gručo otrok. Ako je le utegnil, se je pomešal med nje in se z njimi pootročil sam. Kupoval jim je rožičev, laških fig, sladščic, sadja, igrač in jih povpraševal s solzami v očeh, če so poznali njegovo Polonco.

Zato tudi ni podil nikdar s pošto skozi vas. Mirno, počasi je vozil, da bi kateri vaških otročaje ne prišel po nerodnosti ali radovednosti pod kolesa. Po pet in več vaških paglavcev se mu je od zadaj obesilo na voz, da so se vlekli in peljali iz vasi do doma ali do šole ali pa zaradi onemoglih rok pcepali na cesto.

Pozneje so zravnali cesto po Rebrnicah, opustili najstrmejše klanec in se izognili s tem Lozic. Grog to ni bilo po volji. Trdil je, da drži nova cesta po veliko večjih ohlipih, koder ima burja mlade, pa je toliko nevarnejša za ljudi in živino.

Merda je trdil prav naš postiljon.

Nedavno je pa zapel pri sv. Trojici mrtvaški zvon. Zapel je poslednji pozdrav Kalinovemu Grog, našemu postiljonu. Huda burja je bila pred tremi dnevi. Šest držačev so mu dali na pot do Št. Vida, pa je le prevrnila v Rebrnicah poštni voz s ceste. Naš postiljon je odletel s svojega vzvišeneega sedeža najbolj daleč, priletel siloma na tla in zadel z glavo ob kamen.

Tam je izdihnil, kakor je prej sam trdil, v Rebrnicah. Mrtvega so pripeljali na dom pod Nanos in tretji dan zagrebli — še edini spomenik nekdanjih boljših časov!

LAD. O.:

Kaj vse na svetu jedo!

Evropejci se omejujejo na uživanje sesalcev, ptic in rib. Toda tudi golazni in žuželke so precej zastopane na velikem jedilnem listu sveta, kakor je to objavil neki francoski časopis. Naj izgledajo živali še tako neokusne, še tako ostudne v svojih gibanjih, še tako slizave in gnusne, ako jih primemo, še tako zločeste, da, celo strupene, človek si jih vzlic temu poželi ter pripravi iz njih slaščico. Jako cenjeno jed prirejajo iz morske želve; tudi želve, ki žive na kopnem, so velika slaščica. Kuščarice vsake vrste in velikosti jedo v Aziji, Afriki, Ameriki in Avstraliji. Krokodili in aligatorji, ki živi sicer strašno izgledajo, dajajo izvrstno pečenko ter so priljubljena jed Egiptčanom in Afričanom, dočim dišijo sicer dobro tudi Evropejcem, ki se jim pa to meso zdi nekoliko premehko.

Poseben okus mora pa človek imeti, ako je tudi kače. Zlasti ugajajo te živali Kitajcem, ki jih smatrajo za tako zdrave, da jih imajo za dragoceno zdravilo. Vendar jedo kače radi tudi ameriški Indijanci, črnici Afrike, Malaji in Japonci. V Evropi menda ni naroda, tudi v južnih krajih ne, ki bi jedel kačje meso. Meso velikanske kače boa konstriktor diši kakor mehka, mlada teletina.

Žabe jedo na vztoku in na zapadu, na Kitajskem in v Združenih državah. Najprvi so jih pričeli jesti sladkosnedni Francozi, a prvi so jih v tem posnemali Američani. Polže, naj izgledajo še tako slizavi in gnusni, uživajo na Francoskem, v Švici, v južni Evropi in v Združenih državah. Polže nabirajo v raznih krajih tudi ženske in otroci, ter jih prirejajo na razni zelenjavi, ki jo uživajo, kar dela baje to jed jako okusno.

Sv. Janeza Krstnika, ki se je, kakor znano, hranil od kobilc in divjega medu, posnema še dandanes mnogo narodov. V prvi vrsti jedo kobilice afriški narodi. Arabci meljejo v hudih letih posušene žuželke v prah, ki ga potem primešavajo moki, iz katere pečejo kruh. Med je med-

narodna jed, toda Singalezi jedo cele čebele, ki jim dajajo prijeten vonj. Mravlje so najljubša jed v Braziliji, Meksiki in Vztočni Indiji. Velike žuželke radi jedo Afričani, Kitajec pa sploh uživa žuželke vsake vrste, ki igrajo v njegovi kuhinji veliko vlogo. Priljubljena jed v Novi Kaledoniji so tudi pajki, v Braziliji 28 palcev dolge stonoge. V mnogih krajih radi jedo goscnice, in sviloprejkje veljajo na Madagaskarju in Cejlonu za veliko slaščico.

Res — ubogi človeški želodec!

Jakec z bombo.¹⁾

Nese bombo Jakec močni,
bombo strašno iz snega,
da na pleča jo postavi,
pleča silnega moža,

ki napravil ga je včeraj,
da mu straži zimski raj,
ali solnce nagajivo
ga topi — prihaja maj . . .

Nese bombo strašno Jakec,
solnček pa se mu smeji:
mož brez glave onkraj hiše
v njem se kmalu ves stopi.

Andr. Rapč.

¹⁾ Glej v 2. številki podobo „Zimsko veselje“!

Uredništvo.

Volk buči.

PRILOGA

ZVONČKU

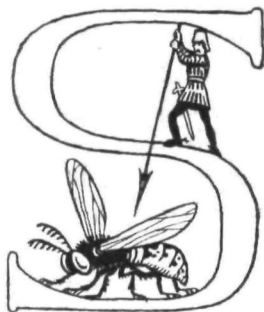
JOS. VANDOT:

Desetnica.

Planinska pripovedka.

(Dalje.)

III.

pomladi je bilo, ko je odšla Jelka z doma. Lepo jutro je bilo takrat, in ptice so prepevale tako krasno sredi gozda. Smejalo se je zlato sonce, in na belih sněžnikih se je blestel sneg, kot bi bil posejan z bleščočim srebrom. Zavriskala je takrat Jelka v mlado jutro. Domislila se je, da cveto zdaj na belih skalah dehteči, zlati mežiklji. Pojde, pa si jih natrga. Splete si venec, pa gre skozi vas. Na glavo dene venec in ošabna in gzdava Jelka povpraša pri vsaki hiši: »Hej, kdo ima na glavi tako krasen venec? Hej, kdo mi je podoben?« — Pa jo gledajo ljudje. Z rokami sklepajo, pa si govorijo: »Da — te! Ta Jelka, hoj, ta Jelka! Taka je kot svetlo sonce!« — Tako si govore ljudje. Jelka, ta gzdava Jelka pa gre skozi vas, in srce se ji smeje v ošabni napihljenosti.

Pa se je Jelka res napotila proti skalam, da si natrga zlatih, dehtečih mežikeljev. Dolgo je hodila, dolgo in ker ni znala za poti in stezice, se je izgubila. Iskala je kroginkrog in je prišla kar hipoma do dolinice kraj črnega prepada. Zagledala je tam na kamenu starčka, ki jo je pogledal proseče in je proseče dvignil svoje suhe roke.

»Povej mi, grdi stavec, kje je prava pot v vas?« se je obregnila ob njem. A starček je zmigal z glavo in je še vedno dvigal proseče svoje roke. »Neumen si, grdi stavec,« je zavpila Jelka nad njim. »Ali ne vidiš,

da sama niman ničesar? Delat pojdi, lenoba zanikrna, da ne kradi tu Bogu zlatega časa!»

Starček je še vedno znigaval z glavo in je gledal proseče in milo hudobno deklico. »Ne bom te vprašala več, neumni, bedasti starec,« je rekla naposled Jelka razdraženo. Obrnila se je, da pohiti kraj prepada navzdol. Toda še preden je stopila na trdo skalo, je zagledala pred sabo orjaškega moža. Zdelo se ji je, da je zrastel hipoma iz tal, in zazebljo jo je po vsem telesu.

Temno jo je gledal orjaški, bradati mož. »Zakaj si zaničevala mojega brata?« je vprašal z votlim zvenečim glasom. »Srce ti je hudobno, deklica, in niti najmanjšega usmiljenja ni v njem. Ker si delala tako hudobno in brezbožno z ubogim starčkom, se boš pokorila in kesala, da boš točila še krvave solze. Čakaj, ti stvarca brezbožna, ošabna!«

Pograbil je orjak malo deklico. Na svojih rokah jo je nesel preko grmičevja in visokih skal. Klicala in jokala je prestrašena Jelka na glas. A nihče je ni čul. Samo jek ji je odgovarjal, stoglasni jek od belih pečin. Prinesel jo je orjak na cvetočo senožet in ji je pokazal tropo ovac, ki se je pasla brezskrbno med sočno travo. »Te ovce boš pasla dannadan«, ji je rekel. »Toda nikar ne misli, da ubežiš. Glej, tam gori v črni jami domujemo mi. Ves dan lovimo po skalah zverjad. Ti boš hodila za ovcami in vsakokrat, ko napraviš sto stopinj, moraš zapeti pesem, da te čujemo gori v pečinah. Gorje ti, ako pobegneš! Zasačimo te takoj in te zapremo v črno jamo, da ne zagledaš nikoli več svetlega solnca!«

Tako je govoril orjak. Jelka pa je pokleknila pred njim. Roke je dvignila, pa je prosila jokajoč: »Usmili se me, dobri mož, in pusti me domov!«

»Tudi ti se nisi usmilila ubogega starčka, ki je moj brat«, ji je odgovoril orjak trdo. »Glej, ona koča tam doli bo tvoje bivališče ponoči. Jedilo pa ti prinesemo vsak večer, da ne pogineš lakote. — Tedaj le glej, da boš skrbno opravljala svoj posel in nikar ne poizkušaj ubežati, ker je vse zaman!«

Tako je rekel orjak. Obrnil se je in je kar izginil tam gori ob skalovju. Jelka pa je zaplakala obupno in je klicala na pomoč. Strah jo je bilo, da se je tresla po vsem životu, in groza jo je navdajala. Plašno je gledala okrog sebe; toda ni videla živega bitja razen trope ovac, ki se je pasla mirno in brez glasu na cvetoči senožeti. Spoznala je Jelka zdaj, kam jo je zavedla ošabnost in trdosrčnost. Mamice se je domislila zdaj in očeta. Oj, Bog ve, kako jočeta zdaj za njo in jo išteta okrog! A nikoli je ne najdeta, in nikoli ju ne vidi več.

Pri tej misli pa je bilo Jelki tako hudo, da je mislila, da ji počí drobno srce. Oj, mati, oj, oče! Zakaj je bila tako ošabna in trdosrčna, da se mora zdaj pokoriti zato? Oj, zakaj, zakaj? — In jokala je nesrečna Jelka, jokala tako, da bi se je bil usmilil tudi kamen.

A takrat so zabeketale ovce tam sredi senožeti in so pogledale na jokajočo deklico, ki je ležala na tleh. In Jelka je začula to beketanje. Planila je prestrašeno pokonci; zakaj domislila se je besed divjega orjaka, ki

ji je naročil, da mora hoditi za ovcami in peti. Sto korakov je naredila; potem pa je pričela peti žalostno pesem. Čudno in skrivnostno je odmevalo od belih, visokih skal, da je bilo deklico skoro strah. Gledala je gori v pečevje, na večni sneg je gledala. A nič se ni ganilo tam zgoraj. Sveta tišina je vladala širom okrog.

Potem pa se je zvečerilo. Še so žareli visoki vrhovi snežnikov v škrlatni večerni zarji, ko so se napotile ovce proti staji, ki je stala kraj senožeti. Počasnih, boječih korakov je šla Jelka za njimi. Ustavila se je pri mali koči in je sedla na klopco. Strahoma je pričakovala treh bratov orjakov.

Mrak je že ležal po zeleni dolini. Z visokih vrhov je že izginila zadnja rdečica. Mrzel veter je zapihal sem od temnih skal in je šepetal preko senožeti. Takrat pa so prišli bratje orjaki. Visoki so bili kot temne smreke in nosili so dolge brade. Zagledala jih je Jelka in se je stisnila strahoma še bolj k zidu. A bratje orjaki niso izpregovorili besedice. Molče so postavili pred deklico skledico močnika in belega mleka. Obrnili so se nato in izginili v mraku.

Oj, čudno bi bila pogledala Jelka doma, ako bi ji prinesla mati rumenega močnika za večerjo. Namrdnila bi se bila, pa bi se bila zasmejala: »Hej, hej -- močnik! Še sinica v gozdu ga ne zoblje — pa bi ga jaz? Hej, hej!« -- Tako bi bila rekla Jelka doma. A gori na senožeti ni pomišljala. Vzela je leseno žlico in je pričela zajemati, da je bilo veselje. Lačna je bila Jelka; saj že ves dan ni jedla ničesar. Pa bi ji ne dišal zdaj rumeni močnik?

Stopila je nato v kočo. Temno je bilo tam, in ko so se ji oči privadile temote, je zagledala tam ob steni borno posteljo. S slamo in senom je bila postлана. Bilo ni mehkih pernic kakor doma. A vseeno je spala Jelka trdno tisto noč. Trudna je bila in izmučena, pa ni pogrešala mehkih pernic.

Zbudilo jo je glasno beketanje. Prestrašeno je planila pokonci in je hitela ven pred kočo. Na klopci je zagledala skledico mleka in kos črnega kruha. V ranem jutru so šli mimo bratje orjaki, pa so ji pustili na klopci kosilce. Lačna je bila Jelka, pa ga je použila z največjo slastjo. Potem pa je šla za ovcami in je prepevala žalostne pesmi.

In godilo se je tako dannadan. Borno, nesrečno življenje je živela Jelka in je hujšala vedno bolj. Hrepenela je po domu, po očetu in mami. A vse ji ni nič pomagalo. Morala je ostati na zeleni, samotni senožeti in pasti ovce. Pri tem pa se je spominjala nekdanjih dni. Svoje ošabnosti in trdosrčnosti se je spominjala. In tedaj je spoznala, da jo je kaznoval Bog. Tudi dobre Lenčice se je spominjala. In videla je, kako grdo in hudo je ravnala z ubogo tovarišico. Pekla jo je vest, in bolelo jo je zdaj v srcu. O, da bi mogla poklekniti pred starše in pred Lenčico in jih prositi odpuščanja! O, da bi mogla!

Nekoč zvečer je pokleknila pred brate orjake in jih je prosila z dvignjenimi rokami, naj se je usmilijo in jo pustijo domov. A niso je po-

gledali orjaki. Tudi izpregovorili niso, ampak so izginili molče. In tedaj je videla in spoznala, da bo morala ostati tu vse življenje kakor zakleta kraljična, ki čaka zaman na rešitev.

Živela je žalostno in nesrečno življenje in je hirala vedno bolj. Ni jokala več in ni zdihovala. Samo topo je strmela predse in ni štela več dni, ki so lezli počasi in kakor večnost dolgi mimo nje...

Tako je pripovedovala Jelka. Lenčica pa jo je poslušala in ji je gledala venomer v shujšani obraz. Oj, smilila se ji je uboga sirota tako jako! Vse bi dala, tudi svoje življenje bi dala zato, da bi mogla rešiti Jelko. A kako naj jo reši, kako? — In zamislila se je Lenčica... Kar hipoma pa se ji je razjasnil obraz, in je tlesknila z rokami. »Oj, Jelka,« je dejala vsa vesela, »nič več ne boš živela samotno tu na senožeti, ampak se povrneš k mami in očetu. Pa že danes, pa še takoj, kar hitro vstani in jaz ti pokažem stezico, ki te povede domov. Kar hitro vstani in pojdi za mano!«

Pogledala jo je Jelka začudeno. Toda zmajala je z glavo. »Ni mogoče, Lenčica, ni mogoče! Takoj naju ulove bratje orjaki, ko ne bodo več čuli petja. In potem bo gorje nama.«

»Ne, ne, Jelka,« ji je odgovarjala Lenčica; »saj ne greva obe. Jaz ostanem tu, pa pojem namesto tebe!« — Sedaj šele je spoznala Jelka, kaj misli tovarišica. Da bi ostala uboga Lenčica namesto nje tu na senožeti in bi živela nesrečno življenje, kot ga je živela dolge dni Jelka sama? Oj, ne, oj, ne! Rajša ostane Jelka še naprej tu; a Lenčica naj gre domov in naj živi tam srečne in vesele dni.

Odločno je zmajala Jelka z glavo. »Ne, Lenčica,« je govorila, »ne privoščim ti tega življenja! Glej, rada te imam, pa bi mi bilo hudo, če bi morala misliti, da si ti tu nesrečna. Ne, Lenčica — jaz ostanem tukaj.«

Lenčica se je skoro zajokala, ko je slišala take besede. »Zakaj govoriš tako, Jelka?« je rekla žalostno. »Tvoja mamica joče noč in dan za tabo in te išče po gozdovih. A ti, Jelka, ti pa nočeš k nji... Lepo te prosim, Jelka — pojdi domov! Že zaradi uboge mamice pojdi! Jaz ostanem na tvojem mestu — desetnica sem in moram že tako po svetu. Sam Bog ve, če se mi drugje ne bo godilo še slabše. Zato te prosim, Jelka — pojdi, o, pojdi!«

In sedaj se je res razjokala mala Lenčica. Povedala je tovarišici, kako se je napotila z doma in da ji je pokazala zlata ptica tam nad Razorjem pot sem gori. Rotila je in prosila Jelko, naj pobegne sedaj, ko ji je tako lahko. A Jelka se je upirala, ker ni privoščila tovarišici grenkega življenja. Dolgo sta se prepirali deklici. Naposled pa se je vendar Jelka vdala.

»Pojdem, Lenčica,« je rekla. »Toda vedi, da mi je hudo, oh, tako hudo, ker moram pustiti tebe tukaj. Žalostna boš in se boš še kesala.«

»Ne bom žalostna,« ji je odvrnila Lenčica, ki je bila vsa vesela, da je pregovorila tovarišico. »Prepevala bom lepe pesmi in bom vsa radostna, ker bom vedela, da si ti srečna pri zlati mami in ljubem očetu.«

— In Lenčica se je zasukala na petah, pa je zapela veselo pesem. Hm, bratje orjaki tam gori v skalovju so pa mislili, da poje Jelka tu doli na senožeti.

Utihnila je Lenčica, pa je prijala Jelko. »Pojdiva urno«, je rekla. »Glej, kmalu zaide solnce, in tvoja pot je še dolga.«

Naglo sta hiteli preko senožeti do zakritega predora. Natanko je opisala Lenčica vso pot. Jelka jo je poslušala, in v srcu ji je bilo tako mehko, ko je gledala Lenčici v smehljajoči, ljubi obraz. »Lenčica, oj, Lenčica!« je zaklicala in objela jokajoč svojo ubogo tovarišico.

Nalahko se je je oprostila Lenčica. »Ne mudi se preveč, Jelka,« ji je govorila. »Pojdi naglo, da te ne zasači noč. Pozdravi moje starše in moje sestrice, pa jim reci, naj nikar ne žalujejo za mano. Povej jim, da sem vesela in radostna in da se morebiti kmalu vidimo . . . Srečno pot, Jelka, pa nikar se ne žalosti zaradi mene!«

Še enkrat je stisnila Jelka prijateljici roke in ji je pogledala še enkrat v obraz. Potem pa je izginila v predoru in se je spustila na oni strani po ozkem žlebu navzdol.

Lenčica se je pa obrnila in je hitela na pisano senožet. Dvakrat se je zavrtela na petah v svoji veliki radosti. Oj, rešila je ubogo Jelko nesrečnega življenja! Jelko, svojo ljubo tovarišico, je rešila, pa bi zdaj ne bila vesela? Hoj!

In Lenčica je priskakala na sredo senožeti. Tam pa se je ustavila in je pričela prepevati. Lepa in radostna je bila pesem, ki jo je pela Lenčica, in je tako prijetno odmevala od belih skal.

„Radost vriska vrh goré,
vriska glasno: Oj, juhé!
Juhé, juhé! Kako lepó
se smeje solnce nad goró . . .“

Prepevala je tako Lenčica. Bele ovce so se obrnile k nji, pa so jo gledale začudeno. »Be-be-be«, so zabeketale. Potem pa so se spustile v dir in so prihitele k veseli deklici. Lenčica pa je prepevala in jih je prijazno gladila.

(Dalje.)

Večerna.

*Mrak se spušča
iz višin,
milo klenka
zvon iz lin . . .*

*Ptičke v gozdu
so odpele,
legle spat so
cvetke bele.*

*Zvonček klenka,
lepo poje:
„Spavaj sladko,
dete moje!“*

Hinko Medič.

Na cvetočem travniku.

V mojem srcu . . .

*V mojem srcu jutro mlado
se budi,
sredi njega slavčkov tisoč
glasno žvrgoli.*

*In okolo jasno solnce
sveti že,
ki obliva z rdečico
polje in goré.*

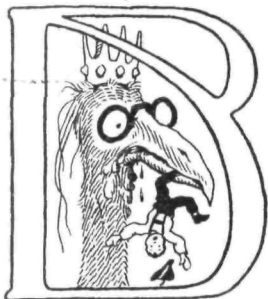
*Slavčkom pa srce odpeva
prelepó,
da ga čuje zemlja širna,
čuje ga nebo . . .*

*V mojem srcu jutro mlado
se budi —
z jutrom mladim srcu vstaja
up v bodoče dni . . .*

Tone Rakovčan.

F. PALNAK:

Mačeha.

ilo je tam v beli hišici za gozdom. Velike košate bukve so šepetale v svojih vrhah, temne hoje in smreke so se smehljale, ko so švigale po njih veverice, se prekucavale, postavljale na glavo ter se dražile. Rade so jim dajale svoje češarke, iz katerih so trosile veverice seme po tleh. V senci, tej lepi gozdni senci je stala hišica; v hladu, prijetnem gozdnem hladu so živeli njeni prebivalci.

Ti njeni prebivalci! Oče je bil tu, dobri, skrbni oče; njegova žena je bila tu, pa dve hčerki: Marica in Anica. Marici je bila žena mati, Anica pa je očetov otrok iz prvega zakona. Pa je godla tudi tu, v tej prijazni beli hišici za gozdom stara pesem: Marico je imela žena rajša, ker je bila njena hči, Anici pa je bila mačeha, huda, huda mačeha, ki ni dala Anici belega kruha, sladkega mleka, tople obleke za zimo.

In tedaj je bilo v zimi; mrzli, trdi zimi. Ledene cvetke so se napravile na oknih, zunaj pa je škripalo pod stopinjo, in kolesa so cvilila po mrzli poti. Tako je bilo, ko je zaželela mačeha v svojem srcu Anici pogube.

»Pojdi, Anica«, ji reče, »pojdi v gozd za hišo; tam na prisoju na jasi, tam najdeš lepih, rdečih jagod. Prinesi mi jih košarico, in dobro ti bo v moji hiši.«

»Oj, mama, ljuba mama! Ne cveto zdaj rožice, ne rde se zdaj jagode. Kako naj jih najdem jaz, ko je jasa bela, ko je prisoje ledeno.«

»Pojdi, Anica, pojdi! Dobro ti bo v hiši, če jih prineseš; slabo zate, če se vrneš prazna.«

»Oj, mama, ljuba mama! Ne podite me na mraz, ko nimam tople obleke, ko imam le slabe čreveljce.«

»Pojdi in če ne dobiš jagod, se mi ne vračaj brez njih!«

Zaprla so se vrata za malo, drobno Anico, ki je zaplakala, pa so ji zmrzavale grenke solzice kar na temnih trepalnicah, kakor so pritekale iz temnih očkov, ko je koračila po tihem, mrzlem, mrtvem gozdu. Začudeno so jo gledale košate bukve; temne hoje in smreke so si šepetale povest o hudobnosti človeški...

Tedaj pa se razsvetli tani v temni gozdni daljavi, in do Anice pride žena, lepa, bela in tako mila, tako prijazna.

»Kam greš, deklica?« jo vpraša žena, ki je bila sama nebeška Marija. Še glasneje zajoče Anica, ko odgovarja:

»Mama — ne moja mama, druga moja mama — mi je naročila, da grem na prisoje, tja na jaso v gozdu ter naberem rdečih jagod. Naj pa se nikar ne vračam domov, če jih ne najdem.«

»Pojdi,« ji reče Marija, »da boš stala naenkrat pred zlatimi vrati. Potrkaj na nje, in odprli ti bodo angelci.«

Rekla je, izrekla in izginila.

Anica pa je šla dalje, da bi naenkrat stala pred zlatimi vrati. Potrkala je, kakor ji je bilo rečeno, in glej: Odprli so ji angelci, in preden je kaj zaprosila, ji je podal eden od njih jerbašček najlepših jagod.

Vesela jih je prinesla Anica domov, a vesela ni bila mačeha, ko jih je ugledala. Bolelo jo je, da se je to pripetilo v mrzli, trdi zimi njeni pastorki in ne njeni hčerki, njeni Marici. Pa tudi Marica ni hotela zaostati za svojo polsestro, in kakor hitro je ostra zima malo odjenjala, je vzela jerbašček ter se odpravila toplo zavita in obuta v gozd.

»Še lepših bom nabrala kot Anica, ker rajša me ima mama, moja mamica.«

Šla je v gozd, kjer so se posmehovale košate bukve v topel kožušček oblečeni Marici in so si temne hoje in smreke šepetale o ošabnosti človeški.

Tedaj pa ji je prišla nasproti žena, stara in betežna.

»Kam greš, deklica?« jo vpraša žena, ki je bila sama nebeška Marija.

»Kaj tebi mar, kam grem, baba grda,« se ji prešerno zasmeje Marica. »Pa če hočeš že vedeti, tja, kjer je nabrala moja polsestra, naša Anica, v trdi zimi rdečih jagod.«

»Pojdi,« ji reče Marija, »da boš stala naenkrat pred železnimi vrati. Potrkaj nanje, in odprle se ti bodo.«

Rekla je, izrekla in izginila.

Marica pa je šla dalje, da bi naenkrat stala pred železnimi vrati. Potrkala je, kakor ji je bilo rečeno, in glej: prišle so hudobe, in jo raztrgale na drobne kosce.

Ni bilo nazaj ne Marice ne jagod, in mačeha, njena mama, je žalovala in žalovala, pa je od žalosti umrla.

Anica pa je živela, in dobro se ji je godilo pri očetu, dobrem in skrbnem očetu.

Molitev.

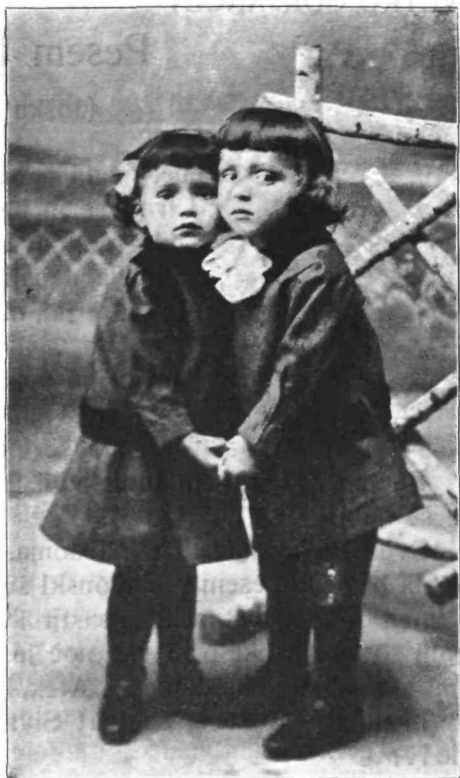
*Goro, gaj, doline
prvi mrak ovija —
zvon doni iz line:
Blažena Marija . . .*

*Sapice zgovorne
v listih ne zaspijo,
njih se govorice
v dušo mi selijo.*

*Tiho, vedno tiši
log in gaj okoli,
a molitev glasno
duša moja moli . . .*

Fran Žgur.

Feri in Jožica Juvančeva.

Pozdrav.

Deklamacija z ozirom na veselice otroških vrtcev.

*Pozdravljeni bodite, mili ljudje,
ki tukaj krog nas ste se zbrali,
da tudi vi sami prepričate se,
kaj znajo vse ti vaši mali.*

*Ej, dosti učimo tam v vrtcu se:
sedeti in stati, igrati . . .
Učimo moliti in vesti se,
reč vsako pravilno nazvati!*

*Seveda ne bilo bi znanosti v nas,
če vas bi ne bilo, gospoda,
ki stebri ste naroda . . . narodov spas
ste z družbo Cirila-Metoda!*

*Zatorej Bog živi to družbo vselej,
nje vrle Bog živi prvake,
da šolstvo in narod bi kakor doslej
branili nevarnosti vsake!*

*Da rasla, cvetela ta družba nam bo,
se združeni dalje trudite!
Le z žrtvami vašimi, vašo močjo
svoj zarod tujinstva rešite!*

Mara Gregoričeva.

CVETKO GORJANČEV:

Pesem ljubezni.

(Jošku Č—a.)

Tebe, mamica, sem ljubil in te še ljubim, in ljubila si ti mene in me še ljubiš. Oj, ti ptica pelikan, ki si bila razkljuvala grudi, odprla one ljubeče prsi, da bi bila napojila mene z gorko srčno krvjo, če bi te bil terjal, mamica... Tebe sem ljubil, mamica!..

»Na, sinko, spomin mamin naj te spremlja, pa njega ne pozabi, moj sinko, v imenu Očeta...

In si zaplakala ti in sem zaplakal jaz, in najini srci sta se ločili...

Pa tebe, atek, sem tudi ljubil in te še ljubim in ti si mene ljubil in me še ljubiš.

Sveti Božič smo obhajali doma, na gorkem smo bili, a tvoja sekira je pela božično pesem v slavonski šumi, da je pripela krajcar za družino. In imeli smo doma jaslice, pastirci so trobili krog hlevca in sveti trije Kralji so jezdili okolo in vso noč je gorela luč, a ti si sedel ob ognju v šumi in mislil na nas doma... Atek, kako bi te ne ljubil!

In ljubil sem tebe, babica! Siva ti je bila glavica, razorano lice in čelo...

Kako bridko resnico si govorila, če sem te užalil.

»Le čakaj, boš se me spominjal; rad bi me še videl, senco mojo bi rad še videl, pa je ne boš,« si mi tožna govorila, če sem ti nagajal v otroški razposajenosti. — Odpusti! Prav si govorila, babica: o, da bi videl vsaj senco tvojo! O, da bi ne bila še umrla! Umrla si mi, preden sem se zavedel, da te sploh imam.

In ljubil sem tebe, bela hišica s slamnato streho; koncem hiše vrtec, nasajen z majarončkom, rozeteljčki, cekinčicami, kopcinarcami... tam na voglu gorgina in na onem rdeča gosposka roža in na sredi deviška lilija, in vse zalivajo moje sestrice. Koncem hiše razprežena trta atela in trta moškotela, aj, kako sladko grozdje ima! Pa ti zadiši tam v rožniku, kakor v samem svetem paradižu, da prileti čebelica in čmrljek v vas se pogostiti. In stopi v nedeljo popoldne ali med deseto mašo atek, roke na hrbtu, brez suknjiča, pred nju: »Ej, lepo kaže!...« In odgrnejo tupatam goste liste, da vidijo drobne jagodke. »Kaj bo kmalu zrelo, atek?« — »Ne smeš hoditi, Janezek, nič gledat in tipat, potem ne bi dozorelo...«

Na oknu ima Rezka nageljček; kot bi ga pomočila v gorko srčno kri, je njegov cvet. »Ah, kako bo lep v nedeljo!« In zraven v manjšem lončku pa bodičasta Kristusova krona. Pa pride vsa vesela sosedova Mančka: »Ti, moj nageljček že tudi cvete, vprvič. Ravno tak je kakor tvoj.«

Oj, to hišo, ta vrtec koncem hiše, to zeleno trto, razpredeno po oboju, te režice, te naglje, te dušice, aj, te jaz ljubim! —

Doli pod cesto zeleno polje, doli do Krakovega. Oj, tudi to polje zeleno ljubim! Mnog srečen hipec sem preživel tu na njem.

Toda, i ti bela hišica i ti zeleno polje, kje sta?

In ljubil sem belo cesto čez zeleno polje, da, to sem ljubil. In ob tej cesti brzozavni drogi, na njih žica; oj, to je skrivnost! Glej, in ti drogovi in ta žica; kako beže dalje, dalje in vleko za sabo vse, ki jih gledajo. In ti bela cesta, ki sem te ljubil, si zvabila s sabo mene. Ljubil sem te in te še ljubim in te obenem — sovražim, bela cesta...

Šel sem.

»Tu ti je konec, bela cesta?«

»»Tu za enkrat.««

Kje naj najdem tu kako dušo, s katero bi bil prijatelj? Vse tuje! Kje je kaka taka hiša kakor pri nas? Kje koncem hiše vrtec, v vrtcu majaronček, rozeteljčki, kopcinarce... v kotu gorgina, tam v drugem rdeča roža, na sredi pa bela deviška lilija, kje?

Tedaj si prišel od druge strani ti, Joško:

»Česa iščeš tod kaj, česa?«

»»Nekaj, česar ne vidim tu in česar ni tu.««

»To iščejo tudi moje oči, tega moje srce.«

»»In kaj je to, kar iščeš?««

»Prijatelj, duša draga, da bi jo ljubil.«

»»O, duša, ki si iskal, kar jaz, bodi mi prijatelj!««

»Glej, iskal sem prijatelja, iskal doma: drobne hišice, koncem nje vrtec, v vrtcu majaronček, rozeteljček...«

»»In tega tudi jaz.««

Tesno sta se objeli najini duši, zakaj oba sva našla nekaj onega, kar sva iskala, in oba nisva mogla najti nečesa, kar sva izgubila.

Kje si, dušica, Joško?

Zopet iščem in ne morem najti sorodne duše. In ti? ... In sem sam. In ti? ...

Kraljična zemlja se že drami.

*Kraljična zemlja se že drami,
kipi v nebo gorá oltar,
val svetel splava nad gorami,
poljubi zemljo solnce — car ...*

*Razgrnil perutnice bele,
zbudil iz sanj se mladi dan,
in ptice pesem so zapele,
svetost cvetočo diha plan ...*

*In segnila perut je dneva
čez plan, goró in še v srce,
mladost — kraljična tam prepeva
in z mano v tihe gaje gre ...*

Fran Žgur.

Šopek pesemc na grob materi.

Pomlad je spet.

Pomlad je spet, in cvetje klije,
a kje si, mati draga, ti,
da roka tvoja ga povije
le enkrat še kot svoje dni?

In bila si z menoj vesela,
ko se je vračala pomlad,
saj cvetje rada si imela,
zato sem ga nabiral rad...

Kako si, ljuba mati, znala!
Prinašal cvetja sem domov,
a ti si cvetko k cvetki djala
in — šopek lep je bil gotov!

Pomlad je spet, in cvetje klije,
a tebe, draga mati, ni:
gomila tiha tebe krije,
in meni se oko solzi.

Ko žalost dušo mi napaja,
se pesmi v srcu mi budé,
in cvetje to naj grob obdaja,
kjer tvoje zlato spi srce!

Žalostno poročilo.

Pisal mi je brat,
ljubi bratec moj:
„Če mater še videl bi rad,
pridi takoj!“

Zdelo se mi je
temno vse okrog,
da se podira namé
neba obok.

Vedel sem že to,
da ni pomoči več,
delo pa mi je tako
kakor meč!

V grlu je obstal
moj pregrenki vzdih,
nič nisem tožil, nič nisem del,
bil sem — tih!

Na vlaku.

Teci, vlak počasni, teci,
meni se mudi!
Mar ne veš, da moja mati
s smrtjo se bori?

Ne boji se mati smrti,
gleda ji v obraz,
le po sobi se ozira,
išče, kje sem — jaz.

„Kje tako li dolgo hodi,
ali ga ne bo?
Pridi, sinko, kmalu pridi,
meni je hudó!“

L. Černež.

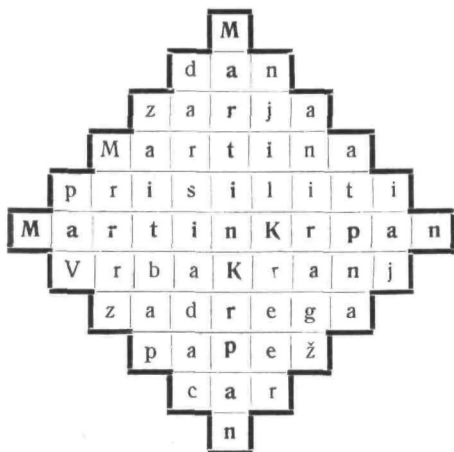

Rešitev besedne uganke v četrti številki.

Luna in zemlja.

Prav so jo rešili: Vladko in Milica Valenčič v Trnovem; Slavka Žnideršič v Ilirski Bistrici; Angela Porekar, mladenka na Humu; Ciril in Viktor Porekar, učenca na Humu; Vladko Porekar, dijak meščanske šole v Krškem; Vlasta Rudež učenka v Gradu Tolstivrh; Božena Šotola, učenka v Idriji; Boris in Stanko Samsa v Ilir. Bistrici.

Rešitev demanta v četrti številki.

Martin Krpan.

Prav so ga rešili: Ljubica Lapajne v Idriji; Vlasta Rudež, učenka v Gradu Tolstivrh; Božena Šotola, učenka v Idriji; Boris in Stanko Samsa v Ilir. Bistrici.

Koliko nosijo infanteristi ali pešci?

Teže oprave ali orožja, ki jo ima nositi infanterist v različnih vojskah, prikazuje glasom nekega vojaškega lista nastopno podoba: V Nemčiji nosi infanterist 27 kg 596 g, na Francoskem 26 kg 125 g, alpski lovci na Francoskem 32 kg 96 g, v Italiji 29 kg 136 g, alpski lovci 28 kg 645 g, na Japon-

skem (poleti) 28 kg 365 g, v Avstro-Ogrski 26 kg 615 g, v Rusiji 29 kg 206 g, v Švici (po starem predpisu) 30 kg 185 g; v Švici (poizkus iz leta 1907) 25 kg 890 g. Francoski infanterist ima torej najmanjše, francoski alpski lovec največje breme. Povprečno breme za vseh sedem navedenih držav znaša 28.366 kilogramov.

Mir ljudem na zemlji!

Svetovno zborovanje za mir se vrši letos oktobra meseca v Ženevi, v rojstnem mestu velikega francoskega vzgojevalca Rousseaua, katerega 200letnico obhajamo letos.

Slovanski uradniki v Bosni in Hercegovini.

Leta 1910. je bilo v obeh deželah 1247 čeških, 2071 hrvaških (iz Avstrije), 8583 srbskih (iz Bosne in Hercegovine), 588 poljskih, 295 rusinskih, 583 srbskih, 399 slovenskih uradnikov. Nemških je bilo 1277, madjar-skih 347.

Otroci pod tramvajem.

V Zagrebu je usmrtil predkratkim električni tramvaj 10letno deklico. V Pešti je tramvaj povozil dva otroke. Ljudje so bili na izprevodnika tramvaja tako ljuti, da so ga hoteli zgrabiti, ali policija je to preprečila. — Isti dan je tramvaj v Pešti poškodoval težko še 9 oseb. — Treba je vsestranske previdnosti!

Najdragocenejši šal.

Najdragocenejši šal ima sedaj vojvodinja northumberlandska, zakaj vreden je 400.000 mark. Površina njegova meri 7.31 kvadratnih metrov ter je narejen iz dlake perzijskih mačk, ki je tako tenka, da se posamezna dlaka s prostim očesom niti ne

vidi. Šal se da prav lahko spraviti v srednje veliko skodelico za kavo. Tudi ruska carica ima krasen in drag šal. Tanek je kot pajčevina; zato ga je lahko stlačiti v poročni prstan. Angleška kraljica dobi vsako leto od domačinov iz Indije šest najkrasnejših kašmirskih šalov kot davek; za en sam tak šal je treba spodnje dlake desetih kašmirskih koz, opraviti pa ima z njim več mož 6 do 8 mesecev, preden je gotov.

Koliko užigalic se porabi v Evropi na leto.

Nekdo je izračunal, da se v Evropi vsak dan porabi dve milijardi užigalic, kar je sicer neverjetno, a resnično, ako upoštevamo, da pri užigalicah prav nič ne štedimo. Če vzamemo, da pride na en kilogram 10.000 užigalic, znaša njih teža dnevno 200.000 kilogramov ali 20 vagonov. Vredne so okolo 800.000 K. Na Nemškem pride na vsakega posameznika na dan 12 užigalic, v Belgiji 9, na Angleškem 8, na Francoskem le 6.

Zanesljiva časninarska poročila.

Ko se je vršila zadnjic v Zagrebu glavna skupščina »Hrvaške kmetiške stranke«, so seveda listi o tem pisali. »Pokret« je poročal, da je bilo 200 udeležencev, »Hrv. Pravo« 350, »Hrvatska« 1000 in »Hrvatstvo« 1500. Sedaj pa naj še kdo trdi, da ni res, kar časniki poročajo!

Besedna naloga.

Priobčil J. K.

Besede značijo:

1. soglasnik,	9. glodalca,
2. začimbo,	10. del obraza,
3. žival košarja,	11. soglasnik,
4. soglasnik,	12. rimskega konzula,
5. ruskega vojaka,	13. plezalca,
6. poljsko cvetko,	14. soglasnik,
7. soglasnik,	15. ribo,
8. grško mesto,	16. otok v Sredozem. morju.

Besede po sredi dol povedo pregovor.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

:: KOTIČEK GOSPODA :: DOROPOLJSKEGA

Blagorodni gospod Doropoljski!

V »Zvončku« sem čital mnogo pisem. pa nobenega ni bilo iz tega kraja. Tukaj je mnogo novic. Posebno pa, da zidajo ob cesti, ki drži v Kobarid, veliko vojašnico. Prišla bo sem celo vojaška godba.

Vojakov, ki pridejo z Dunaja, bo jako veliko.

V šoli je tudi mnogo novic. Sedaj je gospod učitelj naročil »Zlato knjigo,« v katero bodo zapisani vsi abstinenti tretjega, četrtega in petega razreda. V čertem je okolo 30, v petem razredu 29 abstinentov in tudi v tretjem razredu je okolo 30 abstinentov. Nabrali smo tudi toliko denarja, da smo naročili »Vrtec« in »Zvonček«. Obeh se vsak mesec prav veselimo. V šoli imamo 15 predmetov. Najbolj mi ugajajo: zgodovina, zemljepis, risanje in telovadba.

Lepo vas pozdravlja

Josip Fon,

učenec V. razreda v Tolminu.

Odgovor:

Ljubi Josip!

Glej, pa je res mnogo novic pri vas! Vojaki pridejo, a tudi vi ste sami napovedali vojno — alkoholu! Prav je tako! Alkohol je strup, ki mori milijone in milijone ljudi, zato je hvale vredno, da ste temu morilcu napovedali boj na življenje in smrt! Samo na to pazite, da bo »Zlata knjiga« vedno bolj polna!

Velecenjeni gospod!

Pišem Vam šele prvič; zato Vam ne vem veliko povedati.

Hodim v I. razred meščanske šole pri Uršulinkah v Ljubljani. Imam tri brate. Sedaj ob semestru sem razveselila svoje starše z dobrim izpričevalom.

Jako rada berem; berem povestne knjige. Tudi »Zvonček« mi jako ugaja. V šoli se veliko lepih stvari učim. Učim se tudi že drugo leto laščine; ta jezik je jako lep, a slovenski ga prekaša. Z velikim veseljem se učim tudi klavirja.

Srčno Vas pozdravlja

Irma Samčeva.

Odgovor:

Ljuba Irma!

Prav govoriš, ko trdiš, da je laščina lep jezik, a da ga slovenščina prekaša. — Vseh govoric najlepša govorica je pač edino materin jezik!

Dragi gospod Doropoljski!

Tudi jaz bi se rada kaj z Vami pogovorila v Vašem kotičku. Ali kako naj začnem? Mislím, da bo najprimernejše, ako Vam najprej povem, zakaj je meni ime Emilija ali, kakor me navadno kličejo, Emi.

Doićeeno je bilo, da dobim pri krstu ime Vera. Preden pa so me odnesli h krstu, je ata spremil nekega znanca iz Kranja na železniško postajo. Ker se ata ni tako hitro vrnil, so odšli z mano v cerkev; a mama je prej naročila botrici, da me krstijo za Emilijo, kakor je ime njeni prijateljci.

Tako se je zgodilo, da imajo vsi drugi izmed mojih bratov in sestic narodna imena, le jaz imam ime tujega izvora.

Sedaj sem učenka V. c razreda mestne dekli šole pri sv. Jakobu v Ljubljani. Mnogo bi Vam imela še pisati, ali to hočem storiti prihodnjíč, ako dobim kaj kmalu Vaš cenjeni odgovor.

Z odličnim spoštovanjem

Emilija Rojčeva.

Odgovor:

Ljuba Emilija!

No, to je kar cela povest, kako si prišla do svojega imena! — Pa le še večkrat piši, ker mi imaš toliko povedati!

Blagorodni gospod Doropoljski!

Pesemca, ki Vam jo pošiljam, je moja prva vaja, če je dobra, ne vem jaz, blagovolite mi jo oceniti, kakor zasluži. Čitam sedaj bolj malo, pripovedni spisi mi najbolj ugajajo.

Učenka sem 4. razreda na liceju v Ljubljani. Naročena sem tudi sedaj na »Zvonček«.

Z vsem spoštovanjem vdana

Darinka Gärtnerjeva.

Odgovor:

Ljuba Darinka!

Pesemca, ki si mi jo poslala, se glasi:
P o m l a d.

Pomlad ti zelena,
prinesla si nebroj darov
za mlado deco, ki skaklja,
po travi semintja.
Ta dar razveseljuje vse,
ki se bude v naravi,
živalce pa se zbuja
in kratek čas si delajo.

Povedala nisi pravzaprav nič novega,
ampak kot prva vaja, kakor praviš sama,
je pa pesemca dovolj dobra. Le še kaj!

Dragi gospod Doropoljski!

Čital sem v »Zvončku«, da Vam otroci
pišejo pisemca in jih radi sprejemate. Pi-
sati Vam hočem tudi jaz par vrstic. V
šolo hodim li g. učiteljci Franji Pišekovi in
se učimo slovensko in nemško. Po Veliki
noči pojdem k sv. obhajilu.

Na Koroškem je bila tako huda zima,
da sta na poti iz šole v Žvabku zmrznili
dve učenki.

Star sem II let. V šolo hodim v Šmi-
hel. Prosim za odgovor.

Pozdravlja Vas

Anton Figovc,
učenec II. razreda v Šmihelu
nad Pliberkom, Koroško.

Odgovor:

Ljubi Anton!

Ubogimi učenki, ki ju je tako mladi po-
končala hudobna zima! — Pazljivosti je
treba, komur je odločno potovanje v
ostrem mrazu. Nihče ne sme počivati, češ,
da se malo oddahne. Tako ga lahko pre-
hititi neseča, da čovek opeša in zmrzne.

Predragi gospod!

Ker mi je moj oče neki večer povedal,
da se vidi repatica, smo jo šli gledat. Ko
sem šel spat, sem premišljeval, kaj bi po-
vedal o nji. Takoj mi šine v glavo: prav-
ljico o repatici bi napravil. Pošliem Vam
jo. Prosim, kako se Vam vidi ta prav-
ljica?

Pozdravlja Vas

Franc Serajnik,
učenec IV. razreda v Ormožu.
Repatica.

Pred davnim časom je živel deček, ki
si je izmislil letečega zmaja. Očeta prosi
za denar. Ko si prinese papir, izreže zve-
zdo prav veliko, potem pa dolg in precej
širok rep. Ko to izgotovi, gre na travnik.
Prav dobro se mu je obneslo. Veselo gre
zmaj v zrak. Hipoma pa se mu odtrga
vrv, in zmaj gre v zrak tako hitro in tako

daleč, da ga več ne vidi. Ponoči zapazi
mož na nebu zlato zvezdo in dolg rep, vse
kakor iz zlata. Zvezde so se prijele zmaja
in zmaj je bil ves svetel. Učenjaki, ki so
to čudo opazovali, so jo zaradi tega, ker
ima dolg rep, imenovali repatico. To re-
patico vidimo še dandanes.

Odgovor:

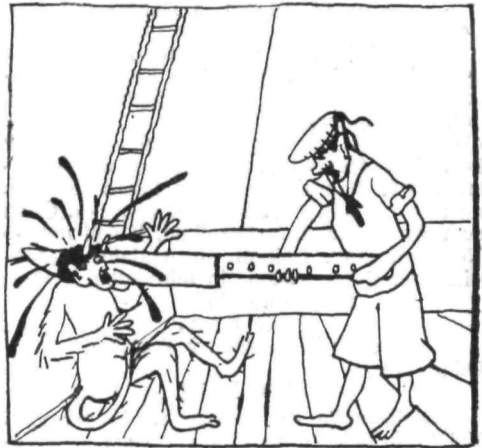
Ljubi Franc!

V dokaz, da mi Tvoja pravljica ugaja,
jo priobčujem na tem mestu.

Dragi gospod Doropoljski!

Danes Vam pišem prvo pismo!

Večkrat sem že mislil Vam pisati. Ho-
dim v četrti razred ljudske šole v Ljub-
ljani in se pridno učim. Nemško se bolj tež-
ko učim. Rad berem »Zvonček«, za kate-
rega sem narisal tudi to-le sliko, ki pre-
dočuje desetega brata, ko je pri vojaki-
h razsekal hudobca. Prosim, objavite to pis-

Deseti brat pri vojakih.

mo in sliko v Vašem kotičku. Ali smem še
kaj narisati?

Pozdravlja Vas

Frid. Kunčič,
učenec 4. razreda ljudske šole v Ljubljani.

Odgovor:

Ljubi Friderik!

Da vidiš, kako rad ustrežem svojim
ljubim prijateljem, priobčujem poslano sli-
čico. Deseti brat je res dobro česnil hu-
dobca! Najbrže bo imel za vedno dovolj! —
Obenem Te povabljam, da narišeš še več-
krat kaj za moj kotiček!

